

09 Mayıs 2013

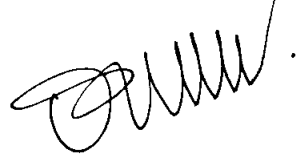
Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1442
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-19335)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi:** a) TBMM Başkanlığının 01.04.2013 tarih ve KAN.KAR.BŞK.43452547-120.00 – 7/19335-188429 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 04.04.2013 tarih ve 31853594-610-2-3680-1749 sayılı yazısı.

Hatay Milletvekili Sayın Mevlüt DUDU'nun Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımca cevaplandırılmasını tensip ettikleri, 7/19335 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (3 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Başkanlığı

Bilgi :
Başbakanlık

HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN MEVLÜT DUDU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/19335)

Sorular 1, 2:

Kuzey Irak Bölgesel Kürt Yönetimi ile yapılan; Kuzey Irak petrol ve doğalgazının Türkiye üzerinden dünya piyasalarına satılabilmesi anlaşmasından sonra yaşanan süreçte, alınan petrollerin tankerlerle Akdeniz'e taşınmaya başladığı gazetelere yansdı.

Dünya basınının önde gelen bazı dergi ve gazetelerinde Kuzey Irak'tan, Akdeniz'e yapılan petrol taşımacılığının, alanında uzman olmayan bazı firmalara verildiği, haberleri yer aldı.

Bu çerçevede;

-Irak'ın kuzeyindeki petrollerin Batı'ya aktarılması için hazırlanmış olan herhangi bir proje var mıdır?

-Eğer varsa bu projeye ilgili olarak şimdiye kadar hangi çalışmalar yapılmıştır. Proje hangi aşamadır?

Cevaplar 1, 2

Irak petrolünün mevcut coğrafi çıkış noktalarını Basra Körfezi (ülkenin sadece 58 km kıyısı bulunmaktadır) ve Ceyhan (Kerkük Yumurtalık Boru Hattı) oluşturmaktadır.

Mevcut fiziki ve hukuki iletim altyapısı nedeniyle Irak kaynaklarının en güvenli çıkış noktası ülkemizdir.

Diğer taraftan hâlihazırda, başta Suudi Arabistan olmak üzere, aralarında Irak'ın da bulunduğu altı Körfez ülkesi petrollerinin önemli bir bölümünü Hürmüz Boğazı'ndan uluslararası piyasalara ihraç etmektedir. Önümüzdeki yıllarda petrol üretimi 6 milyon varil/gün'e yükselmesi beklenen Irak'ın salt Hürmüz Boğazı'nı kullanması mümkün olamayacaktır. Irak'ın alternatif bir güzergâhı da hayata geçirmesi gerekecektir.

Ülkemiz ile Irak arasında 70 Milyon ton/yıl kapasiteli Türkiye Ham Petrol (ITP) Boru Hattı (Kerkük-Yumurtalık Boru Hattı) bulunmaktadır ve 1976 yılında işletmeye alınmıştır. Bu tarihten itibaren Irak'ın Kuzey Bölgesinde üretilen petrol, bu boru hattı vasıtasıyla uluslararası piyasalara ulaştırılmaktadır. Bu hat dışında başka herhangi bir boru hattı bulunmamaktadır.

Diğer taraftan; Ceyhan sahip olduğu konum itibariyle büyük bir enerji merkezi olma potansiyeli taşımaktadır. BTC Ham Petrol Boru Hattı ve Kerkük-Yumurtalık Boru Hattı 130 milyon ton/yıl toplam kapasite ile dünya petrol arzında önemli bir yere sahiptir.

Kısa vadede Irak ham petrolü orta vadede Samsun Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı ve uzun dönemde İran ve Kafkaslardan gelecek hidrokarbon kaynakları ile dünyanın en önemli "Hub"larından olma potansiyeli taşımaktadır. Bu bakımdan mevcut altyapısı ile Irak'ın herhangi bir bölgesinden gelecek petrolün uluslararası piyasaya çıkışına hizmet verme imkânı bulunmaktadır.

Bu çerçevede, gerek güneyde gerek kuzeyde bulunan hidrokarbon kaynaklarını taşıyacak Güney-Kuzey boru hattı projelerinin hayata geçirilmesi önem arz etmektedir. Bunun için mevcut Stratejik Boru Hattı'nın rehabilitasyonunun gerçekleştirilmesi, ülkemizle bağlantısının sağlanması, ayrıca ilave yeni petrol ve doğal gaz boru hattı projelerinin hayata geçirilmesi gerekecektir.

**HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN MEVLÜT DUDU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/19335)**

Kerkük-Yumurtalık Boru Hattının tam kapasite işletilmesi ve Irak'ın ihtiyaç duyması halinde ve gerekli siyasi - ticari koşullarda uzlaşılması halinde yeni bir boru hattı yapılması, yukarıda sözü edilen sebepler göz önüne alındığında her zaman gündemdedir.

Sorular 3, 4:

- Irak'ın kuzeyindeki petrollerin Batı'ya aktarılmasıyla ilgili olarak şimdiye kadar herhangi bir şirketle, herhangi bir anlaşma imzalanmış mıdır?
- Eğer imzalanmış ise; bu anlaşma hangi kurallara göre gerçekleşmiş ve kimlerle yapılmıştır?

Cevaplar 3, 4:

Hâlihazırda Irak'ın kuzeyinden üretilen petrol yıllık 4 milyon ton Türkiye'ye ithal edilmektedir. Firmalarımızın Irak Merkezi Hükümeti veya Bölgesel Yönetimlerle yapmış olduğu enerji sözleşmeleri tüm diğer yabancı firmaların yaptığı ticari anlaşmalar ile aynı niteliktedir. Anlaşmaların kapsamı arama üretim faaliyetlerinden elektrik üretim santrallerine kadar uzanmaktadır.

19 ülkenin 39 firma ile yaptığı gibi ülkemizde, özel hukuk hükümleri çerçevesinde gerek özel firmalarla gerekse kamuya ait firmalarla ticari sözleşmeler yapılmaktadır.

Sorular 5, 6:

- Konu Meclis gündemine getirilmeden, Batı'ya petrol aktarımı için Powertrans ve Siyah kalem şirketlerine ihale edildiği haberleri doğru mudur?
- İlgili petrol aktarımını yapacak olan şirketlerin hangi özellikleri taşıması gerekmektedir?

Cevaplar 5, 6:

Esas itibarıyla Bölge ile enerji ticareti (petrol, petrol ürünü, doğalgaz, elektrik) yapmak isteyen firmalarımızın Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY)'nde kontrata bağlanmış başvurularına istinaden, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarımızca mer'i mevzuat çerçevesinde gerekli lisans ve izinler verilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından da duyurulduğu üzere Siyah Kalem Şirketi Irak'tan doğal gaz ithalatı yapmak amacıyla EPDK'ya başvurmuştur. EPDK, anılan Şirkete mer'i Türk mevzuatı çerçevesinde; önce 31 Ocak 2013 tarihine kadar, sonra şirketin yeni bir ek süre talep etmesi üzerine, lisans alabilmesi için gerekli evrakları tamamlamasına yönelik 31 Aralık 2013 tarihine kadar ek süre vermiştir.

Diğer taraftan; Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından uluslararası ticarete ve Türk mevzuatına uygun şekilde PowerTrans Şirketinin başvurusu değerlendirilerek ve mer'i dış ticaret ve gümrük mevzuatımız çerçevesinde; firmanın yerine getirmesi gereken tüm yükümlülükleri tamamıyla yerine getirilmesi kaydıyla faaliyetlerine izin verilmiştir.

Bir Hukuk devleti olarak Hükümetimizin gayri kanuni ve gayri ahlaki olarak hiçbir kişi, firma veya kuruma imtiyaz sağlaması söz konusu değildir.

Soru 7:

Yine basında yer alan haberlerde; "doğalgaz boru hattı ihalesi projesinde İran'a baskı yapıldığı" söylentileri yer almaktadır. Doğalgaz boru hattı projesi ihalesine hangi şirketler girmiş ve ihale hangi şirkete hangi şartlarla verilmiştir?

HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN MEVLÜT DUDU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/19335)

Cevap 7:

Mer'i mevzuatımız çerçevesinde, Turang Transit Taşımacılık A.Ş.'nin başvurusu değerlendirilerek tüm kamuoyunun bilgisi dâhilinde, 6153 sayılı Petrol Hakkında Müteallik Karar uyarınca 26.08.2010 tarih ve 2010/882 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı istihsal edilmiş ve otuz yıl süre ile Doğalgaz Boru Hattı Belgesi verilmesine karar verilmiştir.

Belge Sahibi Turang Transit Taşımacılık A.Ş. tarafından, İran kaynaklı doğal gazın Türkiye toprakları üzerinden Almanya'ya kadar boru hattı vasıtası ile iletilmesi amacıyla, İran'ın Bazargan ilinden başlayıp Türkiye üzerinden Yunanistan ve Almanya'ya kadar devam edecek olan boru hattının ülkemiz sınırları içerisinde kalan 1720 kilometrelik kısmının inşa edilmesi planlanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti'nin ilgili Bakanlıkları arasında daha önce yapılmış olan anlaşmalarda yer alan karşılıklılık esası çerçevesinde İran İslam Cumhuriyeti, Türkmenistan menşeli doğal gazın İran topraklarından Türkiye'ye transit olarak taşınmasına izin verdiğine dair Türk Makamlarına resmi bildirimde bulunmadan bu belge kapsamında herhangi bir proje faaliyetine başlanılmayacaktır.

Öte yandan, İran'ın hükümrانlık alanı içerisinde İran mevzuatına göre belirlenmiş usul ve esaslar çerçevesinde şirketlere hak ve yükümlülükler verilmesi ancak İran Devletinin yetkisindedir. Bu alana, hukuken ülkemizin dahlinin olamayacağı izahtan varestedir.